

[Leif Hermann]

fra ganske mange kredse blev stillet til de ændringer, vi lavede i 1984, men som altså ikke har vist sig at slå til.

Estrup (RV):

Da Folketinget i foråret 1984 ændrede konkursloven og lettede adgangen til at få gældssanering, var det vist den almindelige opfattelse i retsudvalget, at dette også ville gælde for personer med studiegæld.

Som hr. Leif Hermann netop har gjort rede for, har det jo altså vist sig i hvert fald at være vanskeligt. Man kan diskutere, om det har været udelukket, men der har i hvert fald været meget få eksempler på, at det er lykkedes at få studiegæld saneret. Men nok så afgørende er det vel, at der har været forskel i den praksis, som har været fulgt ved de forskellige retsafgørelser.

Derfor finder vi, at det er vigtigt, at man nu får klargjort intentionerne, at man får sikret, at praksis lever op til det, som var vores ønske dengang, nemlig at studiegæld også skal kunne saneres ved skifteretterne.

Dermed har jeg også sagt, at Det Radikale Venstre er principielt enig i holdningen til det forslag, som foreligger her, og jeg kan i den forbindelse tilføje, at vi i dag har indleveret et beslutningsforslag til fremsættelse, som rummer en række punkter om rentelettelser og gældssanering, herunder et særligt punkt, og jeg skal citere fra beslutningsforslaget, hvor der står:

»Adgangen til at sanere studiegæld efter samme regler som anden gæld ved skifterettens medvirken sikres.«

Dermed har vi altså sagt, at vi som et led i en kommende gældssaneringsordning også ønsker at åbne muligheden for sanering ved skifteretterne. Jeg tror, det er vigtigt, dels fordi vi vil få meget vanskeligt ved at indrette en gældssaneringsordning på en sådan måde, at man kan sanere gæld direkte i de private pengeinstitutter. Vi har brug for den adgang, som ligger i at få saneret gælden ved skifteretterne, og vi har specielt også brug for at kunne sanere tilfælde, hvor der er tale om blandet gæld, altså såvel studiegæld som erhvervsgæld.

Når jeg har sagt, at vi altså er enige i princippet i dette forslag, må jeg samtidig tilføje, at også jeg med en vis undren har læst bemærkningerne om, at der i konkursloven

skulle være nedlagt et 5-års kriterium som basis for at bedømme, om gælden var håbløs. Sådan læser jeg ikke bemærkningerne til forslaget om konkurslov, og jeg forstår, at det gør justitsministeren heller ikke. Jeg tror derimod, det er vigtigt, at vi får fastlagt en tidsperiode, som skal være gældende for afdraget og afviklingen af gælden, men jeg tror ikke, at en sådan fast frist kan være afgørende, når vi skal bedømme, hvornår der faktisk skal saneres gæld.

Med disse bemærkninger vil jeg sige, at vi vil gå ind i en positiv drøftelse af forslaget i forbindelse med den almindelige debat om gældssanering.

Birgith Mogensen (CD):

Ca. 170.000 personer skylder ca. 10 mia. kr., som de har lånt og investeret for at opnå det livsvarige aktiv, der hedder viden. Derfor mener CD ikke, at studiegældssanering bør indpasses i konkurslovgivningen. Konkursloven er hovedsagelig født og konstrueret til erhvervslivet og fast ejendom og andre fysiske, materielle substanser.

En person, der investerer, låner penge, løber risici osv. for trivsel af en idé og/eller virksomhed, kan på et eller andet tidspunkt økonomisk gå ned med et brag. I så fald træder konkursloven helt naturligt ind i billedet, og fallenten bliver som regel ruineret.

Men en person, som investerer og låner penge for at få en højere uddannelse, tilegner sig et aktiv, der er livsvarigt, nemlig viden, og dette aktiv kan konkursloven ikke beslaglægge. Derfor kan de nævnte to personers gældssituation ikke sammenlignes, og netop derfor hører studiegældssanering ikke hjemme under konkurslovgivningen.

Årsagen til, at studiegældsproblemet er blevet så stort, hænger sammen med en overraskende udvikling. Tidligere var en mellem- eller højere uddannelse en livsforsikring – med eksamenspapirerne i hånden var der job til alle. Den regel gælder desværre ikke mere. For det første blev det mere moderne at studere videre, og det lod sig gøre, netop fordi man kunne lånefinansiere sin uddannelse, men desuden er der især inden for den sidste halve snes år skabt en uddannelsesoverproduktion inden for visse fag. Vi må konstatere en høj ledighedsprocent inden for højtuddan-